

Izvor: [Pravedna tranzicija za razvoj održivih ekonomija i novih radnih mjesta](#)

Postavljeno na sajt: 19.02.2020. 14:46

Preuzeto sa sajta: <http://www.greenhome.co.me/>

Datum preuzimanja: 09.20.2021 00:32:14

Pravedna tranzicija za razvoj održivih ekonomija i novih radnih mjesta

---

Pljevlja PR pres servis â€“ Opština Pljevlja će doprinijeti pravednoj tranziciji u energetske sektoru na lokalnom nivou i podržati sve aktivnosti u stvaranju održive budućnosti za dobrobit svih građana, saopšteno je na okruglom stolu nevladine organizacije Green Home.

Okrugli sto, na kojem je predstavljena â€žAnaliza o pravednoj tranziciji u energetske sektoru u Pljevljimaâ€•, organizovan je u saradnji sa Mrežom za afirmaciju nevladinog sektora â€“ MANS u Pljevljima.

Predstavnica NVO Green Home Sanja Orlandic, kazala je da istraživanja iz 2019. godine pokazuju da je udio čiste energije u zemljama Evropske unije (EU) porastao na 34,6 odsto, pojašnjavajući da je sve to uticalo na smanjenje emisija ugljen dioksida u odnosu na prethodnu godinu za 12 odsto.

â€žSa aspekta zaštite životne sredine i energetike ovo je izuzetno važno. Međutim, pri planiranju energetske politike mora se voditi računa i o drugim aspektima, a tu su prije svega ključni socijalni aspekti, pogotovo za našu zemljuâ€œ, rekla je Orlandic.

Ona je pojasnila da pravedna tranzicija podrazumijeva niz socijalnih mehanizama koji su neophodni za zaštitu radnika i radnih mjesta tokom procesa energetske tranzicije, kada se ekonomija mijenja iz neodrživog ka održivom modelu.

â€žOno što je važno za ovaj koncept je da nijedna od zemalja ne zaostaje u pravednoj energetske tranziciji. Pravedna tranzicija vodi se sloganom â€œNe ostavimo nikog izaâ€œ, što znači, također, da se osiguraju radna mjesta, o zaposlenje i prekvalifikacija radnika, pogotovo u mjestima koja zavise od rudnika i termoelektrana kao što je to slučaj i sa Pljevljimaâ€œ, navela je Orlandic.

Ona je ocijenila da je u procesu pravedne tranzicije jako važno učešće svih zainteresovanih strana, navodeći da nevladine organizacije mogu pomoći u cijelom tom procesu.

“Pitanje pravedne energetske tranzicije uključeno je u važne međunarodne sporazume koje smo kao država potpisali, a među njima je jedan od najvažnijih, a tiče se klimatskih promjena - Pariski sporazum”, Shodno tome, EU trenutno razvija Zeleni plan za Zapadni Balkan iz kojeg će se ubuduće odvajati i dio sredstva za energetske tranzicije u Crnoj Gori”, kazala je Orlandić.

Potpredsjednik Opštine Pljevlja, Mervan Avdović, kazao je da je u pljevaljskom energetskom lancu (Rudnik i Termoelektrana) nekada bilo zaposleno oko 2,5 hiljada radnika.

“Primjenom savremenih naučnih dostignuća, kako u tehničkom, tako i upravljačkom smislu i kadrovskom sektoru, pljevaljska energetika je trenutno na nivou oko hiljadu radnika direktno i indirektno zaposlenih”, kazao je Avdović.

On je ocijenio da bi se uticaj eventualnog zatvaranja termoenergetskog sektora loše odrazio na samu lokalnu zajednicu, “više nego na same zaposlene”.

“U ovoj godini se očekuju nova 2,5 miliona od eko takse, po principu da zagazivač plaća, koja će se isključivo koristiti za poboljšanje ekologije i očuvanje životne sredine u Pljevljima”, istakao je Avdović.

Energetska nezavisnost Crne Gore, sa radom Rudnika i Termoelektrane, ima, kako je ocijenio, poseban kvalitet na državnom nivou. Prihodi državnog budžeta od rada Rudnika i Termoelektrane po različitim osnovama su na zavidnom nivou”, te smatra da je za projekat pravedne tranzicije u Pljevljima još rano, “obzirom na sve navedene okolnosti”.

“Moguće je i da griješim. Međutim, analiza mogućnosti zapošljavanja radnika u pravednoj tranziciji može da osvijetli neku poslovnu ideju ili više njih, koje se mogu primijeniti koliko još danas, bez čekanja na zatvaranje Rudnika i Termoelektrane. Sa svim efektima koje nosi neka uspješna ideja “ od otvaranja novih radnih mjesta pa nadalje”, naveo je Avdović.

On je kazao da podržava prijedlog institucija EU koji se odnosi na Fond za pravednu tranziciju, pod uslovom da će, kako je naveo, on biti isključivo iskoristen za podršku lokalnih zajednica, razvoj održivih ekonomskih aktivnosti i otvaranje radnih mjesta.

“Opština Pljevlja će dati svoj doprinos pravednoj tranziciji na lokalnom nivou i podržati sve aktivnosti u stvaranju održive budućnosti za dobrobit svih građana”, poručio je Avdović.

Državni sekretar u Ministarstvu ekonomije Nikola Vujovic, smatra da pravednu energetska tranziciju Crna Gora, kao i njeni idejni tvorci, mora posmatrati kao novu strategiju ekonomskog rasta i razvoja.

â€žPlanirati budućnost razvoja ekonomije ili bilo kojeg od sektora energetike na bazi uvoza je nešto što ne može biti legitimna opcija iz najmanje dva razloga. Prvi je zbog trgovinskog deficita koji bismo u tom slučaju imali kao zemlja, a drugi je nepostovanje principa održivog razvoja. Ne može biti ekološka država koja troši energiju, koju neko drugi proizvodi, pogotovo ako taj drugi negdje zagađuje nešto drugo. Moramo da proizvodimo energiju za sopstvene potrebe i da to radimo na održiv načinâ€œ, istakao je Vujovic.

On je rekao da se stvaraju pretpostavke da se u toku ove godine donese nova energetska politika kao i Nacionalni energetska klimatski plan koji će biti donijet umjesto dosadašnje Strategije razvoja energetike.

â€žNa taj način, prvi put u skladu sa evropskom praksom, dalji razvoj energetike neće biti posmatran isključivo iz energetskog ugla već će energetika i zaštita životne sredine biti ravnopravno tretiraneâ€œ, rekao je Vujovic.

Vujovic je odgovarajući na pitanje učesnika okruglog stola kakvi su planovi za Hidroelektrane na Komarnici kazao da je Elektroprivreda Crne Gore već preuzela određene aktivnosti kad je u pitanju HE Komarnica.

â€žTo podrazumijeva izradu idejnog projekta i elaborat uticaja na životnu sredinu, kao osnovnih pretpostavki za dalju izradu tehničke dokumentacije. Na bazi tih dokumenata, EPCG će u toku ove godine donijeti odluku o načinu realizacije tog projekta.â€œ, rekao je Vujovic.

Na pitanje učesnika rasprave na koji način će biti iskoriscena sredstva od eko takse, Avdovic je rekao da će novac isključivo da se koristi za ekologiju i za rješavanje svih ekoloških problema.

On je kazao da će dio sredstava biti preusmjeren i na izolaciju stambenih objekata, navodeći da imaju raspisan tender za pet zgrada, kojim je predviđena zamjena stolarije, bravarije i postavljanje termoizolacije, čime se toplotni gubici mogu da se smanje do 50 odsto

Odgovarajući na pitanje šta planiraju da urade za siri dio grada kad je u pitanju toplifikacija, Avdovic je rekao da će projektom toplifikacije pokušati da primjene iskustva iz Tuzle, gdje je opštinskom odlukom zabranjeno loženje, navodeći da je plan da se komplet Pljevlja pokriju toplifikacijom.

Predstavnik CEKOR-a, Srbija Zvezdan Kalmar, kazao je predstavljajući Analizu o pravdenoj tranziciji u energetske sektoru u Pljevljima, da su u tom dokumentu pokušali da daju odgovor na to šta znači zelena tranzicija za cijelo društvo i ekonomiju u Pljevljima, kao i za Crnu Goru kad je u pitanju proizvodnja energije.

"U tom kontekstu smo došli do toga da osim uglja postoje i drugi prirodni resursi koji su izuzetno značajni za državu, ali isto tako za lokalnu samoupravu, a to su da je potrebno da se pospješuje poljoprivreda kao faktor zadržavanja građana na selu, ali isto tako kao značajan faktor -pospješivanje sumarstva", naveo je Kalmar.

On je rekao da kao jednu od mjera predlaže Fond za energetske efikasnost, kojeg uspostavlja Vlada kroz zakone, ili opština kroz pravni akt, pojašnjavajući da taj Fond pomaze građanima da urade projekte energetske efikasnosti.

"Pored toga, Fond za energetske efikasnost bio bi multifunkcionalna institucija koja zapošljava mlade kadrove", naveo je Kalmar.

On je kazao da i kao jednu od mjera predlaže Agrarni fond za podršku poljoprivrednim investicijama..

"Mi smo čuli da Pljevlja imaju lijep fond za poljoprivredu. Međutim, jasno je da određeno usmjeravanje tih sredstava nema konsekvencu da zadržava poljoprivrednike na selu", rekao je Kalmar.

On smatra da će u zelenoj tranziciji Pljevlja biti važan razvoj saobraćaja - i da se taj grad poveže magistralnim putem sa Bijelim Poljem ili autoputem i sa Prijepoljem.

"Jako je bitno da se saobraćajna mreža pospješuje, da se modernizuje, da se omogući u teškim, izazovnim uslovima dopjevanje do grada. Sasvim je jasno da je to jedan od razloga zašto ljudi ne mogu da ostanu u okolnim selima", naveo je Kalmar.

On je ocijenio da je poljoprivreda bitna "jer će ona da omogući da se živi na selima i stvorice radnu snagu za sektor sumarstva", navodeći da sumarstvo u integralnom pristupu energetske tranzicije ima veliki potencijal u Pljevljima.

Kalmar je ukazao da Pljevlja imaju jednu od najvećih baza drveta u Crnoj Gori, navodeći da je to bitno zbog razvoja drvne industrije.

To bi uslovalo veću zaposlenost, održive plate koje bi Pljevlja dala, da bi se mladi mogli vratiti i vidjeti perspektivu kako na selu tako i manje zagađenim Pljevljima koja bi izolovala svoje objekte, uticala na smanjenje utroska energenta i obezbijedila bolji kvalitet vazduha i zdravu sredinu za život.

Okrugli sto je održan u okviru projekta Aktivni građani za bolju Crnu Goru ka vladavini prava i održivom razvoju Crne Gore kojeg finansira Evropska komisija.